

Yttrande

Dnr 2016-00138

13 februari 2017

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Skatt på finansiell verksamhet

Fi2016/03980/S1

SAMMANFATTNING

Konjunkturinstitutet är principiellt sett positiv till att införa en finansiell verksamhetskatt för att ta bort en del av den skattefördel som föreligger för finansiella tjänster till följd av mervärdesskatteundantaget. Konjunkturinstitutet vill dock peka på vissa problem med förslaget så som det är utformat.

SKATT PÅ FINANSIELL VERKSAMHET

Utredningens förslag om beskattning av finansiell verksamhet syftar till att uppväga den skattefördel som sektorn kan antas ha till följd av att finansiella tjänster inte är belagda med mervärdesskatt. Undantaget från mervärdesskatt beror bland annat på att det är svårt att avgöra priset på tjänsten och därmed skattebasen för mervärdesskatten.

Förslaget innebär att en skatt tas ut på verksamheter som utför finansiella tjänster. Skattesatsen föreslås till 15 procent. Beskattningsunderlaget föreslås vara den skattskyldiges sammanräknade lönekostnader under beskattningsåret. Med den skattskyldige menas den som inte är skyldig att betala mervärdesskatt för omsättning av finansiella tjänster (Sveriges Riksbank undantagen). Särskilda regler föreslås för mervärdesskattegrupper och vid köp av finansiella tjänster från utlandet.

Konjunkturinstitutet anser att det i grunden är motiverat att öka beskattningen av finansiella tjänster eftersom dessa kan vara skattemässigt gynnade till följd av mervärdesskatteundantaget. En skatt på finansiella tjänster bör dock utformas med hänsyn till att det bara är slutkonsumenten som är skattemässigt gynnad eftersom företag som betalar mervärdesskatt annars skulle drabbas av en så kallad dold moms.

SKATTEBORTFALLET

I utredningen beräknas skattebortfallet av att finansiella tjänster är undantagna mervärdesskatt till ca 18 miljarder kronor. Dessa beräkningar beaktar inte insättningsgarantin och resolutionsavgiften. Av dessa två skulle resolutionsavgiften kunna beaktas som en skatt då det inte finns ett åtagande från det offentliga knutet till varje specifikt inbetalad krona, vilket generellt kännetecknar en avgift. Resolutionsavgiften uppgår till 7-8 miljarder kronor per år. Om denna beaktas uppgår skattegynnandet till ca 10 miljarder kronor. Den offentligfinansi-

ella effekten av förslaget beräknas i utredningen till 3,7-7,0 miljarder kronor. Sammantaget kommer finansiell verksamhet fortsatt att vara skattegynnad med utredningens förslag, även när resolutionsavgiften beaktas, men i mindre utsträckning än idag.

KONSEKVENSER FÖR SYSSELSÄTTNING OCH OFFENTLIGA FINANSER

Utredningen kommer fram till att förslaget kommer påverka sysselsättningen inom branschen för finansiella tjänster. Utredningen bedömer att sysselsättningen skulle minska med ca 2 600 personer. Konjunkturinstitutet instämmer i att det troligen blir en minskad sysselsättning i verksamheter i Sverige inom branschen genom att en del tjänster flyttar utomlands och andra ersätts med inhyrd personal eller digitaliseras. De yrken som berörs av detta är främst inom IT och ekonomi. Konjunkturinstitutet menar att personer med dessa kompetenser generellt har goda jobbchanser på arbetsmarknaden. Någon påverkan på sysselsättningen i svensk ekonomi som helhet på lite sikt är därmed inte trolig.

I utredningen görs flera olika antaganden i beräkningarna av konsekvensen för de offentliga finanserna. Den offentligfinansiella effekten beräknas dels givet att effekten av skattens införande vältras över helt på priset på tjänsten och dels helt övervältras på timlönen hos de anställda i branschen för finansiella tjänster. Utredningen kommer fram till att den offentligfinansiella effekten uppgår till mellan 3,7-7,0 miljarder kronor netto i ökade skatteintäkter i 2018 års prisnivå. Hur stor nettointäkten blir beror på hur mycket av skatten som vältras över på pris respektive lön. Utredningen menar att effekten sannolikt ligger i den övre delen av intervallet, eftersom utredningen tror att det blir en större övervältring av effekten på priset på finansiella tjänster än på lönen för de som utför tjänsten. Konjunkturinstitutet har inget att invända mot dessa beräkningar, som utgår från ytterlighetsfallen om fullständig övervältring på pris respektive löner. Konjunkturinstitutet konstaterar, liksom utredningen, att det är mer troligt att en större övervältring skulle ske på priser. Övervältring på priset skulle vara ännu mer sannolikt om det var omsättningen gentemot slutkonsumenten som skulle vara underlag för beskattningen.

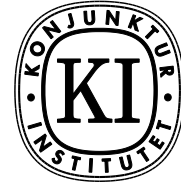
ETT PAR DELAR I FÖRSLAGET BÖR OMVÄRDERAS

Endast omsättning till slutlig konsument bör ligga till grund för skatteunderlaget

Skattebasen föreslås av utredningen vara lönekostnader hos företaget som säljer en finansiell tjänst. Om företaget har en blandad verksamhet, det vill säga inte bara säljer finansiella tjänster utan även andra tjänster eller varor, är det bara den delen av lönekostnaden som, på skälig grund, kan anses härröra från finansiell verksamhet som ska vara skattebas.

Om skatten ska vara lik mervärdesskatten är det önskvärt att skatten i möjligaste mån läggs på den verksamhet som teoretiskt sett skulle vara belagd med mervärdesskatt. För att mer likna mervärdesskatten och inte öka på dubbelbeskattningen (dold moms och kumulativa effekter) anser Konjunkturinstitutet att det därför endast skulle vara omsättning till slutlig konsument, eller annan som saknar avdragsrätt för mervärdesskatt, som bör omfattas av skatten. Detta borde till exempel kunna göras med hjälp av befintliga system och tillgängliga register över de som är skyldiga att betala mervärdesskatt. Detta är viktigt för att skatten ska uppfattas som legitim.

Med ovanstående förslag skulle skattebasen bli mindre och intäkterna vid oförändrad skattesats i motsvarande grad lägre.

Minska den administrativa bördan

Av utredningen framstår det som att den administrativa bördan skulle öka endast marginellt för företag, Skatteverket och domstolarna. Konjunkturinstitutet ser dock en risk för att det i praktiken kommer att vara svårt att bedöma vilka lönekostnader som bör hänföras till försäljning av finansiella tjänster och som därmed bör beskattas. Uttrycket ”skälig grund” kan troligen ge upphov till svåra gränsdragningsproblem och många överklaganden. Den administrativa bördan för skatten kan därför sannolikt vara underskattad.

Konjunkturinstitutets förslag, om att grunden för skattebasen ska vara omsättning till slutlig konsument eller annan som saknar avdragsrätt för mervärdesskatt, skulle dock inte heller minska den administrativa bördan.

Därför föreslår Konjunkturinstitutet att regeringen skulle kunna se över denna del av förslaget och möjligen överväga en schablonmässig uppdelning av lönekostnaderna istället. Den administrativa bördan kan också mildras genom att införa ett fribelopp. Utredningen säger att de inte föreslår ett fribelopp på grund av EU:s statsstödsregler. Detta borde tillsammans med annat i utredningens förslag kunna kontrolleras via en dialog med EU-kommissionen.

Förvärv av finansiella tjänster från företag i annat land

Ett delförslag i utredningen, som är svårt att förstå konsekvenserna av, gäller finansiella tjänster som förvärvas från företag eller personer i andra länder.

Vid förvärv av finansiell tjänst från ett utländskt bolag föreslår utredningen att beskattningsunderlaget ska utgöras av det köpande företagets lönekostnader. Detta leder i och för sig till konkurrensneutralitet på den svenska marknaden, mellan köp från svensk aktör eller utländsk, men detta torde vara svårhanterat i praktiken. Utredningen nämner inte heller om detta gäller fysiska personer eller bara juridiska personer.

Konjunkturinstitutet ser tveksamheter kring om förfarandet skulle vara neutralt mellan olika svenska köpare av finansiella tjänster från utlandet. Om en likadan finansiell tjänst köps från utlandet av två olika företag i Sverige, vilka lägger ner lika mycket produktion på att köpa den finansiella tjänsten, skulle företagen kunna behöva betala olika skatt. Beskattningen av samma tjänst skulle kunna vara olika beroende på företagets genomsnittliga timlön.

Konjunkturinstitutet ser också en risk för att förvärv av finansiella tjänster från företag i annat land som beskattas i Sverige rentutav resulterar i dubbelbeskattning om den finansiella tjänsten till exempel köps från Danmark eller annat land med någon form av finansiell aktivitetsskatt.

Möjligen skulle Konjunkturinstitutets förslag, om att omsättning till slutlig konsument utgör underlag för hur stor del av lönekostnaderna som ska beskattas, kunna göra denna del av förslaget onödigt. Konjunkturinstitutet ser inte hur det av utredningens förslag framgår att en fysisk person skulle beskattas i fallet den köper en finansiell tjänst från utlandet. Om fysiska personer är undantagna från beskattning av förvärv av finansiella tjänster redan i utredningens förslag torde endast fallet med ett icke mervärdesskatteskyldigt företag (juridisk person) som är slutkonsument finnas kvar för beskattning av förvärv av finansiell tjänst från utlandet. Här skulle det möjligen vara bättre att avstå från att beskatta förvärv av finansiella tjänster

från utlandet. Företag som betalar mervärdesskatt påverkas av den dolda mervärdesskatten oavsett om tjänsten köps från Sverige eller från utlandet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Elin Ryner.

Urban Hansson Brusewitz

Elin Ryner